

C. KUADRI RREGULLATIV DHE PROCESI I LICENCIMIT

1. KUADRI RREGULLATIV

Zbatimi në vazhdimësi i objektivave afatmesëm dhe afatgjatë të Bankës së Shqipërisë, konsolidoi edhe përgjatë vitit 2010, punën për hartimin e rregulloreve të reja dhe të disa ndryshimeve në rregullore të tjera të mbikëqyrjes bankare, të cilat konsideruan përputhshmërinë me dispozitat e ligjit nr. 9962 datë 18.12.2006 “Për Bankat në Republikën e Shqipërisë” (Referuar në vijim si ligji “Për bankat”), zbatimin e parimeve dhe standardeve të Komitetit të Bazelit për një mbikëqyrje efektive, direktivave të Këshillit Evropian dhe praktikave më të mira në fushën e rregullimit e mbikëqyrjes së institucioneve financiare.

1.1 AKTE TË REJA RREGULLATIVE ME RËNDËSI PËR MBIKËQYRJEN BANKARE

- Rregullorja “Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka” (miratuar me vendimin nr. 25, datë 24.03.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë) si një rishikim tërësor i rregullores ekzistuese, u hartua në përputhje dhe në zbatim të dispozitave të ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, duke konsideruar gjithashtu ekspertizën e Bankës Botërore lidhur me rregullat për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e institucioneve financiare të mikrokredisë në Shqipëri.

Rregullorja përcakton rregullat për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka dhe plotëson kuadrin rregullativ mbikëqyrës për subjektet financiare jobanka, kriteret për licencimin e të cilave përcaktohen tashmë në rregulloren “Për licencimin e subjekteve financiare jobanka”.

- Rregullorja e re në ndryshim nga rregullorja në fuqi bën disa përcaktime të reja, të tilla si: përcaktimi në mënyrë më të detajuar i treguesit për ekspozimin ndaj rrezikut dhe kufizimet; përcaktimi i kufizimit në ekspozimin maksimal të subjektit ndaj një personi ose grupi personash të lidhur; vendos kufizime të veçanta për totalin e ekspozimit të madh (të agreguar) për subjektet që kryejnë veprimtarinë e qirasë financiare; përkufizon rrezikun e likuiditetit dhe përcakton kërkesa për subjektin në lidhje me administrimin e këtij rreziku; përkufizon pozicionin e hapur valutore dhe përcakton kufizime për pozicionet e hapura valutore që subjekti mund të mbajë në fund të çdo

dite pune; përcakton kërkesa më të thjeshtuara në lidhje me administrimin e rrezikut të kredisë nga subjektet financiare jobanka bazuar në ditëvonesat në shlyerjen e kredisë; përcakton kërkesa për administrimin e rrezikut të kredisë për institucionet financiare të mikrokredisë etj..

- Në funksion të plotësimit të kërkesave të reja, treguesve etj., të rregullores së re për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka, u hartua në bashkëpunim me Departamentin e Statistikave dhe *“Sistemi raportues për subjektet financiare jobanka* (miratuar me vendimin nr. 26, datë 24.03.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë).

- Rregullorja *“Për përcaktimin e nivelit të vendimmarrjes në mbikëqyrjen e veprimtarive bankare dhe financiare”* (miratuar me vendimin nr. 36, datë 26.05.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë) si rishikim tërësor i rregullores ekzistuese lindi si nevojë e zbatimit të dispozitave të reja të ligjit *“Për bankat”* lidhur me ndarjen e kompetencave edhe në nivelet më të ulëta vendimmarrëse, në përshtatje me praktikat ekzistuese të procesit të licencimit dhe të mbikëqyrjes. Rregullorja e rishikuar përcakton nivelin e ushtrimit të kompetencave të organeve drejtuese të Bankës së Shqipërisë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me funksionin mbikëqyrës të saj, nëpërmjet zbatimit të parimit të delegimit të kompetencave sa më pranë personave që ushtrojnë funksionet specifike përkatëse. Rregullorja synon që nëpërmjet këtij procesi delegimi, të lehtësohet procesi i vendimmarrjes në fushën e mbikëqyrjes bankare dhe financiare.

- U miratua rregullorja *“Për administrimin e rrezikut nga pozicionet e hapura valutore”* (miratuar me vendimin nr. 48, datë 14.07.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë) si rishikim tërësor i rregullores ekzistuese. Ajo u hartua në përputhje dhe në zbatim të dispozitave të ligjit *“Për bankat në Republikën e Shqipërisë”*, duke konsideruar edhe dokumentin e Komitetit të Bazelit mbi Akordin e Kapitalit (ose Bazel II) dhe Direktivën e BE 2006/48/EC mbi llogaritjen e pozicioneve të hapura valutore dhe administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit.

Rregullorja përcakton rregullat dhe kriteret për llogaritjen, mbikëqyrjen dhe raportimin e pozicioneve të hapura valutore të bankës, me qëllim administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit.

Ky akt rregullativ bën integrimin në një dokument të vetëm të rregullave dhe të metodikës së llogaritjes së pozicioneve të hapura valutore, bën përcaktime të reja të disa elementeve/transaksioneve që do të jenë pjesë e pozicionit strukturor në valutë duke vendosur edhe kriterin e miratimit nga Banka e Shqipërisë; përshtat metodikën e llogaritjes së pozicionit neto të hapur valutore siç përcaktohet dhe në dokumentin e Bazelit dhe direktivën evropiane; përcakton një mënyrë më prudente të monitorimit të pozicionit të hapur valutore dhe përcakton kërkesa më të detajuara lidhur me hartimin e politikave dhe procedurave të nevojshme për identifikimin, matjen, monitorimin dhe kontrollin e rrezikut të kursit të këmbimit; si dhe përshtat formën ekzistuese të raportimit me kërkesat e reja të përcaktuara në këtë akt rregullativ.

- Manuali “Për kujdestarinë dhe likuidimin e bankave” (miratuar me vendimin nr. 11207, datë 31.12.2010 të ZëvendësGubernatorit të Parë të Bankës së Shqipërisë), u hartua në përputhje dhe në zbatim të dispozitave të ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë” dhe ka bërë një përshtatje të manualit të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, të hartuar me asistencën e Korporatës Federale të Sigurimit të Depozitave (FDIC).

Manuali përcakton procedurat dhe veprimet për realizimin e procesit të kujdestarisë dhe likuidimit të cilat do të plotësojnë kuadrin e veprimit të autoritetit mbikëqyrës në rastet e vendosjes në kujdestari/likuidim të bankës ose degës së bankës së huaj - pjesë integrale e sistemit bankar shqiptar i cili nuk ka njohur deri më sot përvoja të tilla.

Hartimi i manualit lindi si domosdoshmëri e zbatimit të dispozitave të ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, i cili krijon hapësirën dhe detyrimin për autoritetin, për të plotësuar dhe për të disponuar procedura më të detajuara për këto procese dhe në veçanti, nisur nga situata e krizës botërore financiare. Kjo e fundit, dëshmoi se ndodhja në praktikë e fenomeneve të tilla evidentoi mangësi të kuadrit ligjor dhe rregullativ të nevojshëm për këto procese..

1.2. NDRYSHIMET NË KUADRIN RREGULLATOR

- Disa shtesa dhe ndryshime u realizuan në rregulloren “Për mbikëqyrjen e shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre” (miratuar me vendimin nr. 65, datë 29.09.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë). Ndryshimet në këtë rregullore, në përgjigje edhe të shqetësimeve të ngritura nga unionet e shoqërive të kursim -kreditit, konsistojnë në: heqjen e kufizimeve për kredinë e akorduar me afat mbi 3 vjet dhe kufizimin e kredisë me afat mbi 5 vjet, në lidhje me nivele të caktuara të kapitalit, të depozitave ose të detyrimeve, si edhe në rregulloren e mëparshme; zgjatjen e afatit maksimal për kreditë e dhëna nga shoqëria, nga 5 vjet në 10 vjet dhe vendosjen e disa kërkesave për kredinë me afat mbi 7 vjet, me qëllim kufizimin e ekspozimit ndaj rrezikut të këtij kreditimi duke përcaktuar njëkohësisht nevojën e politikave të vecanta për kredinë me afat mbi 5 vjet.

Ndryshimet krijojnë hapësira për kredidhënien afatgjatë me qëllim nxitjen e kreditimit të investimeve për zhvillimin e projekteve në sektorin e bujqësisë dhe nuk do të ketë ndikim negativ në qëndrueshmërinë financiare të shoqërive të kursim- kreditit dhe unioneve të tyre.

- Disa shtesa dhe ndryshime u realizuan në rregulloren “Për administrimin e rrezikut nga ekspozimet e mëdha të bankave” (miratuar me vendimin nr. 88, datë 22.12.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë). Këto ndryshime synuan zbutjen dhe lehtësimin e masave të marra nga autoriteti në periudhën e krizës financiare botërore për administrimin e rrezikut të përqendrimit, kryesisht të zbutjes së kufirit maksimal të lejueshëm për investimet (ekspozimet) e bankave në filialet e tyre ose në një, apo më

shumë filiale të shoqërisë mëmë (nga 10 për qind në 20 për qind), si dhe risjelljen në trajtimin me reduktim prej 20 për qind të ekspozimeve ndaj bankave dhe institucioneve financiare që operojnë në vendet e OECD-së.

Ndryshimet bëjnë një saktësim në trajtimin e letrave me vlerë të Qeverisë Shqiptare, të cilat do të konsiderohen kolateral i zbritshëm vetëm në rastin e emetimit të tyre nëmonedhën vendase, duke krijuar konsistencë në rregullore për aq kohë sa kjo e fundit shprehet për përjashtim të ekspozimit ndaj të njëjtës kundërpanti - Qeverisë Shqiptare - në monedhë vendase. Ndërkohë që është shtuar një dispozitë, e cila i jep të drejtën Bankës së Shqipërisë, që në rastet kur e gjykon të arsyeshme mund të vendosë kërkesa dhe norma të përkohshme, më kufizuese për një bankë ose banka të sistemit sesa ato të parashikuara në këtë rregullore.

Ndryshimet gjetën mbështetjeje në testin e qëndrueshmërisë financiare dhe të aftësive të institucioneve financiare banka, për të absorbuar humbjet e mundshme nga materializimi i ngjarjeve shock, të kryera së fundi nga autoritetet më të larta rregullative në zonën e BE-se në koordinim dhe bashkërendim me Komisionin Evropian, i cili u vlerësua i suksesshem dhe u përshendet pozitivisht edhe nga tregjet financiare.

- Disa shtesa dhe ndryshime u realizuan respektivisht në rregulloren “Për raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit” dhe në rregulloren “Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka” (miratuar me vendimet nr. 89 dhe nr. 90, datë 22.12.2010 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë). Ndryshimet lidhen me listën e vendeve të OECD-së të aplikueshme në kundërpantitë ndaj të cilave ekspozohen bankat, të cilat konsiderohen në llogaritjen e aktiveve të ponderuara me rrezikun për qëllime të llogaritjes së mjaftueshmërisë së kapitalit.

Ndryshimet synojnë dhënien e një reference të listës së vendeve të OECD-së për qëllime të zbatueshmërisë së këtyre akteve rregullative nga bankat dhe subjektet financiare jobanka, shtysë për të cilën u bë shtimi i disa vendeve anëtare të OECD-së (si Sllovenia, Izraeli dhe Kili), përgjatë vitit 2010. Kështu, bankat dhe subjektet financiare disponojnë tashmë një referencë për listën e vendeve të OECD-së, e cila në çdo rast që ndryshon nuk sjell nevojën për ndryshim rregullativ, ndërkohë që autoriteti mbikëqyrës në çdo rast që do ta gjykojë të arsyeshme mund të bëjë përjashtime nga kjo listë, në varësi të situatës dhe zhvillimeve financiare në këto vende.

2. LICENCIMI

2.1 DHËNIE LICENCASH, MIRATIME PARAPRAKE

Sipas ligjit “Për Bankën e Shqipërisë” autoriteti i vetëm përgjegjës për dhënien e licencave dhe mbikëqyrjen e të gjitha bankave në Republikën e Shqipërisë është Banka e Shqipërisë.

Në ligjin nr. 9662, datë 18.12.2006 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë” (në vijim për thjeshtësi “ligji për bankat”) dhe në aktet nënligjore të nxjerra nga Banka e Shqipërisë janë të përcaktuara kriteret dhe kushtet për të marrë licencë për kryerjen e veprimtarive bankare dhe financiare nga bankat dhe subjektet e tjera financiare jobanka, në Republikën e Shqipërisë.

Si edhe në dy vitet paraardhës, edhe gjatë vitit 2010 nuk u paraqit asnjë kërkesë për marrje licence bankare.

Viti 2010 u karakterizua nga një sërë ndryshimesh që lidhen me:

- Strukturën e aksionerëve dhe të kapitalit aksioner të bankave,
- Shtim të veprimtarive dhe të produkteve bankare,
- Zgjerim të rritjes të bankave brenda territorit të Republikës së Shqipërisë,
- Emërime administratorësh të bankave,
- Licencim të subjekteve jobanka që kryejnë veprimtari financiare,
- Licencim të zyrave të këmbimit valutor,
- Licencim të shoqërive të kursim-kreditit.

Ndryshimet strukturore në pronësinë e bankave, konsistojnë në ndryshime të pjesëmarrjeve joinfluencuese në zotërimin e aksioneve, të kapitalit aksioner të bankave. Për këto ndryshime bankat nuk kërkojnë miratim por, sipas ligjit për bankat, janë të detyruara të njoftojnë Bankën e Shqipërisë. Këto njoftime shoqërohen edhe me dokumentacionin përkatës, të përcaktuar sipas akteve nënligjore të Bankës së Shqipërisë, kryesisht të rregullores “Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së bankave dhe të degëve të bankave të huaja në Republikën e Shqipërisë” (më poshtë për thjeshtësi rregullorja “Për licencimin e bankave”), miratuar me vendimin nr. 14, datë 11.03.2009 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë. Bankat që kanë njoftuar Bankën e Shqipërisë për ndryshime të strukturës së aksionerëve të tyre janë Banka Credins, Banka Intesa Sanpaolo Albania, Banka Kombëtare Tregtare. Gjatë vitit 2010 disa banka kanë realizuar rritje të kapitalit të tyre aksioner, kryesisht nëpërmjet injektimit të kapitalit nga aksionerët në formën e cash-it dhe nëpërmjet kapitalizimit të fitimeve të realizuara dhe të akumuluar gjatë viteve të mëparshme. Konkretisht, rritje kapitali kanë njoftuar Banka Kombëtare Tregtare, Banka Tirana, Banka Veneto, Banka ProCredit, Banka Emporiki (Shqipëri), Banka Credins, Banka Societe Generale Albania, Banka e Parë e Investimeve, Albania.

Në zbatim të strategjive të tyre, bankat po kërkojnë shtim të veprimtarive dhe të produkteve e shërbimeve të reja bankare dhe financiare. Kërkesat për miratim të veprimtarive shtesë dhe të produkteve të tjera bankare bëhen në mbështetje të dispozitave ligjore dhe të akteve nënligjore të Bankës së Shqipërisë. Konkretisht, gjatë vitit 2010 u paraqitën 7 aplikime nga bankat për marrjen e miratimit të Bankës së Shqipërisë për lejimin e kryerjes të veprimtarive financiare të papërfshira në aneksin e licencës së tyre. Këto konsistojnë kryesisht në veprimtaritë e:

- a) faktoringut dhe të financimit të transaksioneve tregtare,

- b) tregtimin të letrave me vlerë të transferueshme, të instrumenteve të tjera të negociueshme dhe të aktiveve financiare, duke përfshirë veprimet me arin,
- c) emetimin të të gjitha llojeve të letrave me vlerë, duke përfshirë nënshkrimin dhe vendosjen si agjent (si publik ashtu edhe privat) dhe kryerjen e shërbimeve lidhur me këto emetime,
- d) ndërmjetësimin për transaksionet monetare për kompensimin dhe administrimin e aktiveve të tilla si administrimi i parave dhe i portofolit, administrimi i fondeve, marrja në kujdestari, shërbimet depozituese dhe të besimit,
- e) shërbimet për kompensimin dhe shlyerjen e pagesave të aktiveve financiare, duke përfshirë letrat me vlerë, produktet derivative dhe instrumenta të tjera të negociueshme etj..

Kryerja e këtyre veprimtarive nga bankat ndikon në zhvillimin e tregut financiar në Shqipëri, kryesisht në tregtimin e instrumenteve të tilla financiare, të cilat janë pak të njohura nga publiku. Gjallërimi i aktivitetit të Bursës së Tiranës do të jetë një shtysë e rëndësishme në tregtimin e instrumenteve financiare. Kjo tendencë tregon që bankat synojnë të zgjerojnë aktivitetin në drejtim të diversifikimit të veprimtarive dhe produkteve bankare, duke ofruar sa më shumë alternativa investimi për klientët e tyre. Ky fenomen vërehet edhe në vitin 2011. Efektet e kryerjes së veprimtarive shtesë nga bankat mbeten për t'u testuar në periudhat në vijim.

Produktet / shërbimet elektronike bankare janë një lehtësi që u ofrohet klientëve nga bankat për shërbime të ndryshme. Këto produkte / shërbime konsistojnë në ofrimin nga bankat për klientët e tyre të kartave të debitit dhe të kreditit, të ATM-ve dhe POS-ve, të *internet banking*, *mobile dhe sms banking* etj.. Këto produkte / shërbime elektronike bankare ofrohen nga 14 banka. Numri i kartave elektronike me funksion *cash-in* të emetuara nga bankat deri në fund të vitit 2010 është 694,848 ose 128,914 karta më shumë se sa ishte numri i tyre në vitin 2009. Numri i kartave të debitit të emetuara deri në fund të vitit 2010 është 667,548 dhe ai i kartave të kreditit është 27,300. Ndërkohë, numri total i ATM-ve të instaluar në sistemin bankar në fund të vitit 2010 është 771 dhe ai i POS-eve është 4,903. Gjatë vitit 2010 u miratuan 3 raste të reja të produkteve e – *banking* të cilat konsistojnë në implementimin e produktit të *internet banking*, *mobile banking* dhe të kartave elektronike bankare.

Në Bankën e Shqipërisë, u paraqitën nga bankat dhe subjektet financiare jobanka, 53 kërkesa për miratimin e administratorëve të emëruar prej tyre si kërkesë e ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, për të cilat u dhanë miratimet respektive paraprake. Në rastet e miratuara të administratorëve të bankave 12 prej tyre janë për anëtarë të këshillit drejtues të bankës, 5 raste janë për anëtarë të komitetit të kontrollit, 6 raste janë për drejtor të përgjithshëm / ekzekutiv, 2 raste janë për zëvendësdrejtorë të përgjithshëm, 28 raste janë për drejtorë departamentesh / divizionesh / drejtorish.

Gjatë vitit 2010 vazhdoi prirja e shtimit të aplikimeve të subjekteve financiare jobanka, për marrjen e licencës pranë Bankës së Shqipërisë. Katër ishin licencat e reja që u dhanë nga Banka e Shqipërisë për subjekte financiare jobanka në përgjigje të aplikimit të tyre për kryerjen e veprimtarive financiare (të tilla si kredihënja, qiraja financiare, mikrokredia dhe faktoringu). Ndërkohë, evidentohet një tendencë për krijimin e subjekteve financiare që ofrojnë shërbimin e pagesave dhe të transferimit të parave nëpërmjet telefonisë celulare. Konkretisht, në vitin 2010 aplikuan pranë Bankës së Shqipërisë dhe iu dha licenca për të ushtruar veprimtari si subjekte financiare jobanka shoqërive Sogelease sh.a., Capital Invest sh.a., Tranzit sh.p.k. dhe Albanian Factoring Services (AFS) sh.a. Vlen të veçojmë se viti 2010 shënoi hyrjen për herë të parë në treg të një subjekti financiar jobankë që kryen aktivitetin e faktoringut, çka deri më sot ka qenë pjesë e veprimtarive të kryera vetëm nga disa banka që operojnë në tregun shqiptar.

Po kështu, në mbështetje të kërkesave rregullative, gjatë vitit u dha miratimi i Bankës së Shqipërisë për transferimin e pronësisë të kapitalit për dy subjekte financiare jobanka. Në fund të vitit 2010, numri i subjekteve financiare jobanka arriti shifrën 17.

Zhvillimi i mëtejshëm i tregut financiar në vend, krahas rregullave të ndërmarra dhe të zbatuar nga Banka e Shqipërisë për uljen e informalitetit në ekonomi, dyfishuan kërkesat krahasuar me një vit më parë, për kryerjen e veprimtarisë së këmbimit valutor nga subjekte të ndryshme me një shtrirje në të gjithë territorin e vendit. Efekti ishte rritja e vullshme e numrit të zyrave të këmbimit, të licencuara gjatë vitit 2010 ose çelja e 66 zyrave të reja të këmbimit valutor, nga 32 që ishte rritja e tyre përgjatë vitit 2009. Në harkun kohor 1999²-2010, periudhë gjatë të cilës shtrihet edhe kryerja e veprimtarisë së këmbimit valutor nga subjekte të licencuara nga Banka e Shqipërisë, viti 2008 shënoi edhe rritjen më të madhe të hyrjeve të aktorëve të rinj në tregun e këmbimit valutor çka u materializua edhe me 77 licenca të reja. Ndërkohë që, viti 2010 renditet menjëhere pas tij në drejtim të ritmeve të rritjes së numrit të zyrave të këmbimit valutor, të licencuara.

Të gjitha aplikimet e ardhura nga subjektet gjatë vitit 2010, u finalizuan me dhënien e licencës nga Banka e Shqipërisë. Zyrat e këmbimit valutor të licencuara sipas kriterëve të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë, janë të lokalizuara dhe ushtrojnë aktivitetin e tyre në 24 qytetet kryesore të vendit. Nëse do t'i referohemi shpërndarjes së tyre gjeografike sipas rretheve, vihet re një përqendrim prej rreth 48% i tyre në rrethin e Tiranës, përqendrim i cili ka ardhur në ulje nga njëri vit në tjetrin si rrjedhojë e shpërndarjes së zyrave të licencuara edhe në rrethe të tjera të vendit.

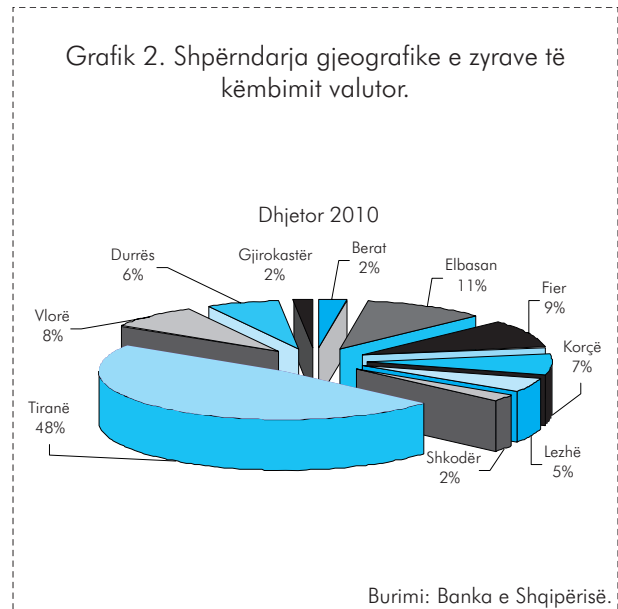
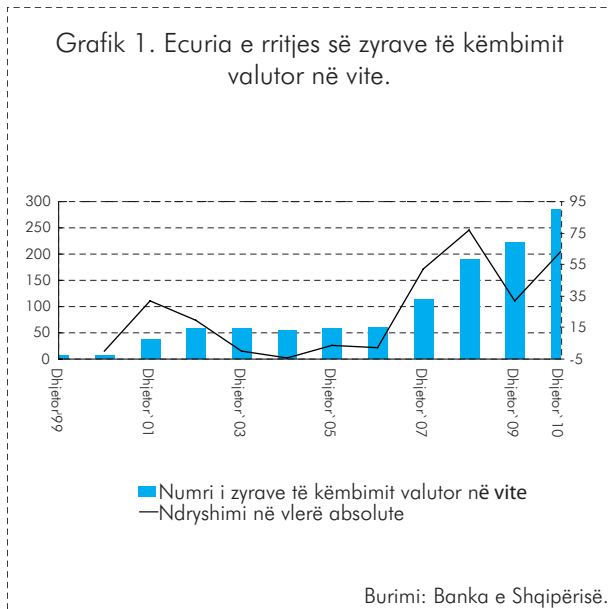
Me kërkesë të vetë subjekteve u revokuan 3 licenca për zyra të këmbimit valutor.

² Viti 1999 shënoi fillimin e kryerjes së veprimtarisë së këmbimit valutor nga subjekte që licencohen nga Banka e Shqipërisë.

Numri në 2009	Licenca të reja	Revokime	Numri në 2010
221	66	3	284

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 1. Numri i zyrave të këmbimit valutor të licencuara deri në vitin 2010.

Pjesë e rëndësishme e aktivitetit të shumë zyrave të këmbimit valutor është edhe kryerja e veprimtarisë së agjentit për transferimin e parave për llogari të subjekteve financiare AK-INVEST dhe Unioni Financiar i Tiranës, të licencuara nga Banka e Shqipërisë. Gjatë vitit 2010 u licencuan për kryerjen e këtij aktiviteti shtesë, 52 zyra këmbimi valutor.

Procesi i nisur gjatë vitit 2009 për zbatimin e kërkesës rregullative, me qëllim formalizimin edhe të tregut të transfertave të parave nëpërmjet miratimit të agjentëve të subjekteve financiare jobanka që kryejnë veprimtarinë e transferimit të parave për llogari të tyre, vazhdoi edhe përgjatë vitit 2010 me një ritëm edhe më të lartë rritjeje deri në përfundimin e plotë të tij. Vlen të theksojmë faktin që në këtë proces, u përfshinë edhe shumë subjekte të reja të cilat e filluan veprimtarinë e tyre rishtaz. Agjentët për transferimin e parave të cilët u miratuan nga Banka e Shqipërisë, e ushtrojnë këtë veprimtari për llogari të subjekteve financiare jobankare AK-Invest dhe Unioni Financiar i Tiranës. Në total, numri i agjentëve për transferimin e parave, të miratuar për të dyja subjektet, në fund të vitit 2010 është 108.

	Ak-Invest	Unioni Financiar i Tiranës
Agjentë që kryejnë vetëm veprimtarinë e transfertave të parave	14	94
Agjentë të transferimit të parave që janë edhe zyra këmbimi valutor	64	67
Totali	78	161

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 2. Numri i agjentëve për transferimin e parave për llogari të subjekteve jobanka deri në fund të vitit 2010.

Gjatë vitit 2010 u licencuan 4 shoqëri të reja të kursim -kreditit dhe iu revokua licenca 13 shoqërive si rezultat i bashkimit me një shoqëri ekzistuese, duke e çuar në 126 numrin e shoqërive të kursim kreditit dhe në 2, atë të unioneve të tyre.

2.2 TABELAT SHOQËRUESE PËR LICENCIMIN

Tabelë 3. Produktet elektronike bankare të miratuara nga Banka e Shqipërisë gjatë pesë viteve të fundit

Produkte elektronike	Viti 2006	Viti 2007	Viti 2008	Viti 2009	Viti 2010	Totali
Karta debiti	6	4	2	2		14
Karta krediti	5	3	1	1	1	11
Maestro card – debiti	1		1	1		3
Master card – krediti	-	-	1	2		3
Visa Card - debiti				1		1
Visa Card - krediti				1		1
MultiCash	1	-	-			1
ATM	6	4	2	2		14
POS	1	2	2	1		6
Internet banking	2	2	3	2	2	11
Phone banking	-	-	1			1
Mobile banking / SMS banking	-	-	1	1	1	3

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 4. Shpërndarja e produkteve / shërbimeve të e-banking sipas bankave në fund të

Bankat	ATM	POS	Internet Banking	Phone banking	Mobile /SMS banking	Karta elektronike
Banka Raiffeisen sh.a	√	√	√		√	√
Banka Kombëtare Tregtare sh.a	√	√	√		√	√
Banka Tirana sh.a	√		√	√	√	√
Dega e Bankës Kombëtare të Greqisë	√					√
Dega e Bankës Alfa – Albania	√	√	√			√
Banka ProCredit sh.a	√	√	√			√
Banka e Parë e Investimit, Albania sh.a	√		√			√
Banka Credins sh.a	√	√	√			√
Banka Union sh.a	√		√			√
Banka Popullore sh.a	√		√			√
Banka Intesa Sanpaolo Albania sh.a	√	√	√			√
Banka Veneto sh.a.	√		√			√
Banka Ndërkombëtare Tregtare sh.a.	√					√
Banka emporiki sh.a.	√					√

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 5. Lista e subjekteve të licencuara nga Banka e Shqipërisë sipas viteve.

Nr.	Subjektet	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1	Banka dhe degë të bankave të huaja	13	14	15	16	17	17	16	16	16	16
2	Subjekte financiare jobanka	4	5	7	7	7	6	6	7	13	17
3	Zyra të këmbimit valutor	38	58	58	54	58	60	112	189	221	284
4	Shogëri të kursim-kreditit	-	113	131	130	131	125	130	133	135	126
5	Unione të shoqërive të kursim-kreditit	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 6. Mbulimi me shërbime bankare.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Numri i bankave	16	17	17	16	16	16	16
Numri i punonjësve	2,816	3,479	4,189	5,155	6,493	6,404	6384
Numri i degëve / agjencive brenda vendit	188	250	294	399	511	524	529
Numri mesatar i punonjësve për:							
- Bankë	176	205	246	322	405	400	399
- Njësi bankare	15	14	14	13	13	12	12
Numri i popullsisë(000)	3,127	3,149	3,152 ¹	3,170	3,193.9	3,195 ²	-
Numri i popullsisë për:							
- Bankë	195,438	185,235	185,424	197,013	199,619	199,688	-
- Njësi bankare	16,633	12,596	10,722	7,945	6,250	6,097	-
- Punonjës banke	1,110	905	752	615	492	499	-

¹ Të dhënat për numrin mesatar të popullsisë për vitet 2003, 2004, 2005 e 2006 janë marrë nga Raporti Statistikor Mujo – Dhjetor 2008 i Bankës së Shqipërisë (tabela 04 – 03).² Të dhënat për numrin e popullsisë më 01 janar 2008, 01 janar 2009 dhe 01 janar 2010 janë sipas publikimit në web – in e Institutit të Statistikës.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Megjithë zgjerimin e rrjetit të degëve dhe agjencive të bankave, në vitin 2010 vihet re një zvogëlim i numrit të punonjësve të bankave si dhe i treguesve mesatarë që lidhet me numrin e tyre.

Tabelë 7. Treguesit e shtrirjes së rrjetit të bankave në fund të vitit 2010.

Nr.	Bankat	Nr. i degëve brenda vendit	Nr. i agjencive	Nr. i degëve jashtë Shqipërisë	Nr. i degëve e agjencive	Ndryshimi kundrejt 2009
1	Banka Raiffeisen	103			103	+1
2	Banka Kombëtare Tregtare	27	31	1*	59	+1
3	Banka e Bashkuar e Shqipërisë	4	2		6	0
4	Banka Veneto	8			8	0
5	Banka e Tiranës	49	3		52	+5

6	Dega e Bankës Kombëtare të Greqisë	5	25		30	0
7	Banka Ndërkombëtare Tregtare	9			9	+1
8	Dega e Bankës Alfa	48			48	0
9	Banka Intesa Sanpaolo, Shqipëri	17	14	1	32	-5
10	Banka ProCredit	25	17		42	-3
11	Banka Emporiki	13	11		24	+1
12	Banka e Kreditit të Shqipërisë	1	2		3	0
13	Banka Credins	28	6		34	+1
14	Banka Societe Generale Albania (ish-Banka Popullore)	42			42	0
15	Banka Union	15	15		30	-1
16	Banka e Parë e Investimeve	5	4		9	0
	TOTALI	399	130	2	531	+1

*) Është saktësuar numri i degëve të Bankës Kombëtare Tregtare jashtë Shqipërisë. Koncretisht, Banka Kombëtare Tregtare ka një degë në Republikën e Kosovës, e cila e zhvillon aktivitetin e saj nëpërmjet 15 njësive të shpërndara në të gjithë territorin e Kosovës.